

Akuutin yskän lievitys limakalvoa suojaavalla yskänlääkkeellä

Tobias Mück, PhD

Kahdessa satunnaistetussa, sokkoutetussa, kontrolloidussa monikeskustutkimuksessa selvitettiin polysakkarideja, resiiniä ja hunajaa sisältävän yskänlääkkeen kemiallismekaanisen esteen terapeutista vaikutusta ylähengitysteihin flunssaan liittyvässä akuutissa yskässä lapsilla. Limakalvojen suojaus lievensi lasten yskää merkittävästi verrattuna karbosisteiniä sisältävään yskänlääkkeeseen tai lumelääkkeeseen. Vaikutuksesta saatu hyöty oli erityisen ilmeistä lapsilla, joilla oli vaikea yskä ja/tai yöllä esiintyvää yskää.

Yskä ja varsinkin yöllä esiintyvä yskä on yksi flunssaan liittyvistä haittaavista oireista. Kahdessa tutkimuksessa kuvataan, kuinka kemiallismekaaninen este voi suojata nielun limakalvoa ja edistää limakalvon paranemista ja siten lievittää yskää.

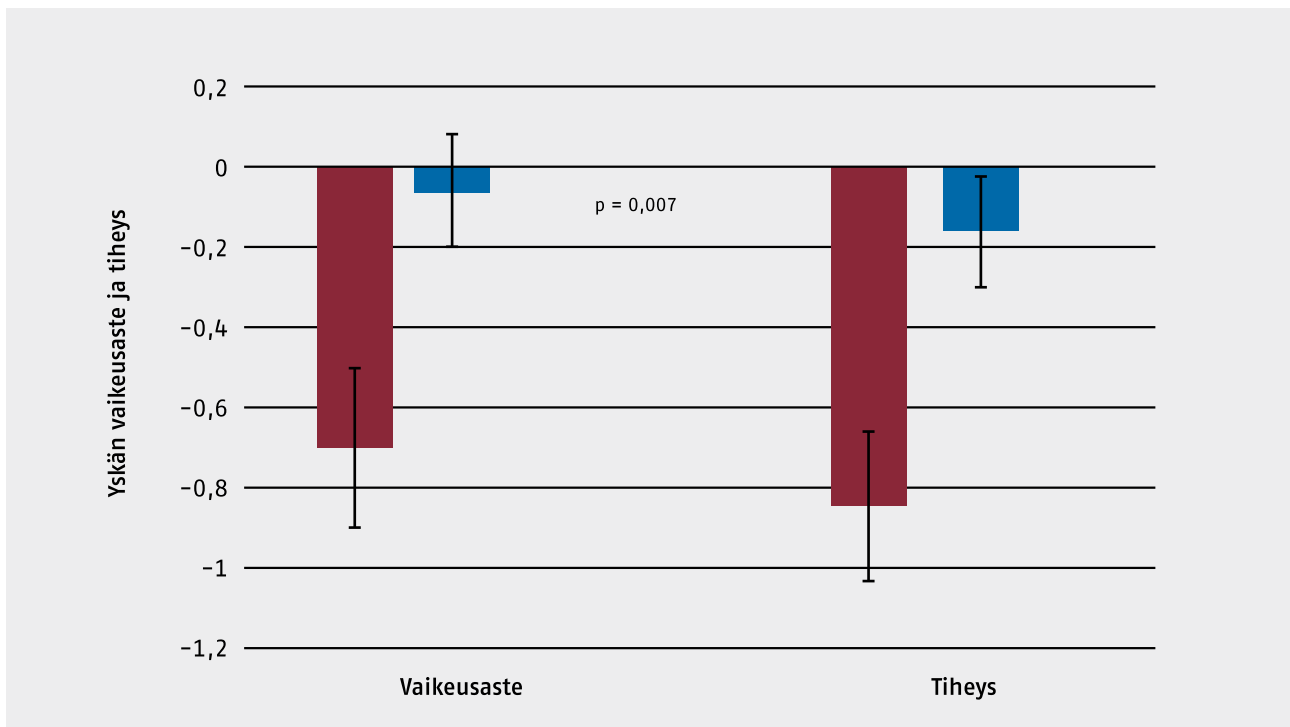
Akuuttiin flunssaan liittyvät yskänoireet johtuvat oleellisesti yskänrefleksin hermostollisesta herkistymisestä. Rinovirukset, bakteerit ja ärsytystä aiheuttavat aineet saavat aikaan tulehdusprosesseja limakalvojen hermopäätteissä ja neuromodulaatiota kohteina olevissa limakalvoissa. Jos limakalvot suojataan haitallisilta aineilta ja taudinaiheuttajilta, ne voivat toipua ja parantua itsestään. Mukoadhesiiviset aineet, jotka muodostavat suojaavan kalvon limakalvolle, soveltuvat hyvin tähän tarkoitukseen. Tällaisia aineita ovat esimerkiksi kasvipörsäiset polysakkaridit ja hunaja. Fyysisen suojan lisäksi niillä on kosteuttava vaikutus ja ne nesteyttävät tahmean liman, joka on sen jälkeen helpompi yskä ulos. Antioksidantteihin kuuluvat flavonoidit sitovat vapaita radikaaleja, joita on kehossa infektion seurauksena.

World Journal of Pediatrics -julkaisussa julkaistussa satunnaistetussa, yksöissokkoutetussa monikeskustutkimuksessa selvitettiin limakalvoa suojaavan yskänlääkkeen vaikutuksia lasten yskään. Yskänlääkkeen ainesosia olivat kasvipörsäiset polysakkaridit, hunaja ja flavonoidit [1]. Tutkimukseen osallistui 150 iältään 2–5-vuotiasta lasta, ja siinä verrattiin tätä luonnollisia ainesosia sisältävää yskänlääkevalmistetta yskänlääkkeeseen, joka sisältä karbosisteiniä. Tutkimuksessa tarkasteltiin näiden valmisteiden vaikutuksia ylähengitysteiden akuuttiin infektiin liittyvään, päivällä ja yöllä esiintyvään yskään.

Erityistä huomiota kiinnitettiin yöllisen yskän mahdolliseen lievitykseen, ja sitä varten tutkimuslääkkeen aloittamista edeltävää yötä verrattiin lääkkeen annon jälkeiseen yöhön. Jo yhden vuorokauden käytön jälkeen havaittiin merkitseviä eroja kasvipohjaisen rohdosvalmisteen ja karbosisteiniin välillä kaikkien tutkittujen parametrien suhteen (ks. **kuva**). Kasvipohjainen rohdosvalmiste vähensi yskänkohtauksia noin viisi kertaa tehokkaammin kuin vertailuvalmiste, ja aktiivisella valmisteella osoitettiin jopa 12 kertaa tehokkaampi vaikutus yöllisissä yskänkohtauksissa.

Italian Journal of Pediatrics -julkaisussa julkaistussa satunnaistetussa, kaksoissokkoutetussa ja lumekontrolloidussa monikeskustutkimuksessa tarkasteltiin myös yskänlääkkeen tehoa luonnollisiin molekyylikomplekseihin verrattuna [2]. Rohdosvalmiste sisälsi kasvipohjaisia polysakkarideja, hunajaa ja flavonoideja. Tutkimukseen otettiin mukaan 102 lasta, joilla oli ylähengitysteiden infektoita. Lasten ikä oli 3–6 vuotta. Lasten yskä oli kestänyt vähintään seitsemän vuorokautta mutta ei yli kolmea viikkoa. Aktiivisen valmisteen tehoa verrattiin lumeyskänlääkkeen tehoon.

Aktiivisesta valmisteesta hyötyivät erityisesti vaikeaa yskää sairastavat lapset. Merkittävää pahanemista merkinneitä tiheitä tai hyvin tiheitä yskänkohtauksia saaneiden lasten alaryhmässä yskän havaittiin helpottaneen päivään 4 mennessä hoidon alkamisesta 13 lapsella 14:sta (93 %), mutta lumelääkeryhmässä paranemista esiintyi vain 7 lapsella 13:sta (54 %) (p=0,03). Paraneminen määriteltiin siten, että vuorokaudessa esiintyi korkeintaan kaksi lyhyttä, noin 10 minuuttia kestävä yskänpuuskaa tai ei lainkaan yskää.

Kuva: Yskän vaikeusasteen ja yskimistiheyden pieneneminen 24 tunnin kuluttua. Punainen: aktiivinen valmiste (polysakkarideja, resiiniä ja hunajaa sisältävä yskänlääke) (n = 75); sininen: karbosisteiiniä sisältävä yskänlääke (n = 66).

Yhteenveto: Molemmissa tutkimuksissa osoitettiin limakalvojen mekaanisen suojaamisen positiivinen vaikutus flunssaan liittyvän yskän lievityksessä lapsilla. Erityisen merkillepantavaa oli yöllä esiintyvän yskän paraneminen. Limakalvoja suojaava kalvo vähentää kontaktia ärsytystä aiheuttaviin aineisiin ja mikro-organismeihin, ja edistää siten fysiologista toipumista. Rohdosvalmisteen käyttö on turvallista ja tehokasta, ja sen voidaan odottaa tehoavan jo ensimmäisestä päivästä alkaen.

Kirjallisuus

Cohen HA et al. World J Pediatr. 2017;13:27–33.

Canciani M et al. Italian Journal of Pediatr. 2014;40:56.

Eturistiriita: T. Mück työskentelee Sanofi-yhtiössä.

Sidonnaisuudet: Lääketieteellisen kirjoituksen ja julkaisun rahoittaja on Sanofi Aventis Deutschland GmbH.

Tietoja julkaistavasta artikkelista

Lähetyspäivä: 17.09.2020

Hyväksymispäivä: 26.12.2020

Julkaisupäivä: 30.08.2021